

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС «Соціальна відповідальність бізнесу»

Статус дисципліни	обов'язкова
Код та назва спеціальності та спеціалізації (за наявності)	073 «Менеджмент»
Назва освітньої програми	Менеджмент
Освітній ступінь	перший (бакалаврський)
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	4 кредити
Терміни вивчення дисципліни	4 семестр
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	Економіка та менеджмент, ЕМ
Мова викладання	українська

Лектор (викладач(і))

Кандидат економічних наук, б/з Гребенюк Галина Михайлівна
h.m.hrebeniuk@ust.edu.ua
http://diit.edu.ua/faculty/emt/kafedra/etmt/sostav/personal_page/410
https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=2219
м. Дніпро, вул. Лазаряна, 2, аудиторія 4204, тел. (056) 373 15 80

Передумови вивчення дисципліни

Дисципліни, які забезпечуються дисципліною «Соціальна відповідальність бізнесу»:
– ОК2.20 Розробка та захист кваліфікаційної роботи;
– ВК1.1.1 Філософія;
– ВК1.1.2 Проект людини в філософії;
– ВК1.1.3 Філософська антропологія;
– ВК1.2.1 Сталий розвиток;
– ВК1.2.2 Регіоналістика;
– ВК1.2.3 Менеджмент регіонального розвитку;
– ВК1.3.1 Міжнародна економіка;
– ВК1.3.2 Зовнішньоекономічні відносини;
– ВК1.3.3 Зовнішньоекономічна діяльність;
– ВК1.4.1 Основи охорони праці;
– ВК1.4.2 Основи екології та безпека життєдіяльності;
– ВК1.4.3 Цивільний захист;
– ВК1.5.1 Інноваційний розвиток;

- ВК1.5.2 Поведінкова економіка;
 - ВК1.5.3 Історія економіки та економічної думки;
 - ВК1.6.1 Системи управління витратами;
 - ВК1.6.2 Методи калькулювання собівартості продукції;
 - ВК1.6.3 Управління витратами залізничного транспорту;
 - ВК2.1.1 Антикризовий менеджмент;
 - ВК2.1.2 Комунікативний менеджмент;
 - ВК2.1.3 Крос-культурний менеджмент;
 - ВК2.2.1 Контролінг;
 - ВК2.2.2 Тайм-менеджмент;
 - ВК2.2.3 Управлінський консалтинг;
 - ВК2.3.1 Економіка залізничного транспорту;
 - ВК2.3.2 Комерційна робота на залізничному транспорті;
 - ВК2.3.3 Залізнична статистика;
 - ВК2.4.1 Адміністративний менеджмент;
 - ВК2.4.2 Ризик-менеджмент;
 - ВК2.4.3 Управління матеріально-технічним забезпеченням;
 - ВК2.5.1 Маркетинг транспортних послуг;
 - ВК2.5.2 Основи бізнесу;
 - ВК2.5.3 Менеджмент стартап-проектів;
 - ВК2.6 Розробка та захист кваліфікаційної роботи.
- Дисципліни, які забезпечують дисципліну «Соціальна відповідальність бізнесу»:
- ОК1.10 Економіка;
 - ВК1.1.1 Філософія.

**Мета
навчальної
дисципліни**

- Метою дисципліни є досягнення компетентностей, які основані на зазначених в освітньо-професійній програмі, а саме:
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4);
 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК5);
 - здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК10);
 - здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК2);
 - вміння визначати функціональні області організації, зв'язки між ними (СК4);
 - здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (СК5);
 - здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту (СК7);
 - здатність планувати діяльність організації та управляти часом (СК8);
 - здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (СК11);
 - здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК12).

Очікувані результати навчання	ОРН 1 Описати сутність соціальної відповідальності. ОРН 2 Називати основні засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу. ОРН 3 Описати принципи соціального захисту. ОРН 4 Називати суб'єкти та об'єкти соціальної відповідальності. ОРН 5 Пояснювати принципи соціального захисту. ОРН 6 Описати характерні ознаки соціального підприємництва. ОРН 7 Розуміти форми прояву соціальної відповідальності бізнесу. ОРН 8 Застосовувати моніторинг ефективності діяльності організації в контексті соціальної відповідальності. ОРН 9 Оцінювати впровадження у практику діяльності організації соціально відповідального підходу. ОРН 10 Досліджувати соціальну відповідальність бізнесу в ринковому середовищі. ОРН 11 Робити аналіз стейкхолдерів. ОРН 12 Обчислювати показники суспільної відповідальності бізнесу. ОРН 13 Спроекувати напрями розвитку соціальної відповідальності в контексті подолання системної кризи. ОРН 14 Визначати принципи та завдання національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.
Зміст дисципліни	Теми лекцій: ЛЕКЦІЯ № 1. Концепція соціальної відповідальності. ЛЕКЦІЯ № 2. Існуючі підходи до соціальної відповідальності у закордонній та вітчизняній теорії. ЛЕКЦІЯ № 3. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку. ЛЕКЦІЯ № 4. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу. ЛЕКЦІЯ № 5. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу. ЛЕКЦІЯ № 6. Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність менеджера. ЛЕКЦІЯ № 7, 8. Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації. ЛЕКЦІЯ № 9. Діалог зі стейкхолдерами як основний напрямок соціальної відповідальності бізнесу. ЛЕКЦІЯ № 10. Стратегія соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі. ЛЕКЦІЯ № 11. Формування складових соціально відповідальної поведінки організації. ЛЕКЦІЯ № 12. Соціально відповідальна поведінка організації у взаємодії з контрагентами ринку. ЛЕКЦІЯ № 13, 14. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу та соціальна звітність. ЛЕКЦІЯ № 15. Зарубіжний досвід становлення соціальної відповідальності бізнесу. ЛЕКЦІЯ № 16. Особливості формування соціальної відповідальності організацій в Україні.

Теми практичних занять:

1. Суть та значення соціальної відповідальності.
2. Теоретичні основи соціальної відповідальності бізнесу.
3. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.
4. Соціальна відповідальність бізнесу в ринковому середовищі.
5. Соціальна відповідальність суб'єктів суспільного розвитку.
6. Управління соціальною відповідальністю бізнесу.
7. Соціальне підприємництво як стратегія соціально-відповідального бізнесу.
8. Екологічний напрям соціальної відповідальності.

Контрольні заходи та критерії оцінювання**Диференційований залік**

Шкала ЕКТС	Очікуванні результати навчання
A	Студент має міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати основні положення та постулати, що викладалися протягом семестру. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці в ускладнених ситуаціях; виявляє здібності творчо мислити, виконав індивідуальні завдання без помилок
B	Студент має ґрунтовні знання з матеріалів дисципліни, виконав індивідуальні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах. Для поставленої задачі може обрати методiku вирішення, але не завжди проаналізувати їх результати.
C	Студент ознайомлений з матеріалом робочої програми дисципліни, має практичні навички в аналізі представлених для вирішення задач, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Відтворення знань має переважно репродуктивний характер. Студент виконав індивідуальні завдання з помилками, однак зміг їх виправити.
D	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про структуру дисципліни, але знання студента мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення студент пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних висновках. Студент виконав індивідуальні завдання з помилками, однак зміг їх виправити за допомогою викладача.
E	Студент несвочасно виконав індивідуальні завдання, за результатами співбесіди із викладачем, відмічено часткову несамостійність виконання. Теоретичний матеріал студент знає фрагментарно, однак може навести основні визначення та положення курсу
FX	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова несправна, обмежена, бідна, словникова запас не дає змоги оформити думку. Практичні навички на рівні розпізнавання. Студент виконав індивідуальні завдання не самостійно, що виявилось у невмінні застосовувати поняття, що відповідають робочій програмі. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.
F	Студент не відвідував більшу частину аудиторних занять, не виконав всі індивідуальні завдання, знання теоретичного матеріалу відсутні.

Досягнення вищих оцінок за шкалою ЕКТС базується на досягнутих нижчих.

Види діагностування результатів навчання

Вид контролю	Бал
ПК1	50
ПК2	50

Співставлення шкал оцінювання

Диференційований залік/Екзамен			
Бал	Оцінка ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою	
90 - 100	A	Відмінно	відмінно
82 - 89	B	Добре	дуже добре
75 - 81	C		добре
67 - 74	D	Задовільно	задовільно
60 - 66	E		достатньо
35 - 59	Fx	Незадовільно	незадовільно з повторним складанням контрольного заходу
1-34	F		незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Політика викладання

За порушення принципів академічної доброчесності під час будь-якого методу оцінювання (списування – виконання тестів з залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання; обман – видають індивідуальні завдання, які виконані третіми особами, як власні) студенти несуть відповідальність. У випадку списування студент направляє на повторне складання тесту поточного контролю або не зараховуються бали за виконання тесту залікового контролю. У випадку обману студенту надається нове індивідуальне завдання з можливістю повторної перевірки викладачем. У випадку незгоди з результатами поточного, семестрового контролю здобувач освіти звертається до екзаменатора за роз'ясненням/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з прийнятим рішенням екзаменатора здобувач освіти звертається у письмовій формі до декана факультету ННЦ з умотивованою заявою щодо неврахування екзаменатором важливих обставин під час оцінювання. Декан факультету ННЦ ухвалює рішення за заявою здобувача освіти, керуючись аргументами, якими здобувач освіти мотивує свою незгоду з оцінкою, і поясненнями (усними чи письмовими) екзаменатора.

Засоби навчання

За умови аудиторних занять навчальний процес потребує використання мультимедійного проектора (ЗН1), комп'ютер для доступу до системи дистанційного навчання «ЛІДЕР» (ЗН2).
За умови дистанційного навчання необхідна програма для організації відеоконференцій Zoom (ЗН1), комп'ютер/планшет/телефон (ЗН2).

Навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

Основна література:

1. Вісник доктрини приватної ініціативи / Соціальна відповідальність бізнесу в Україні. М. Стародубська. – К., УНЦПД, 2005. – 40с.
2. Волосковець Н. Ю. Корпоративна соціальна відповідальність підприємств як основа інноваційного розвитку сучасної економіки //Наукові праці КНТУ: Економічні науки, 2010, вип. 17
3. Воробей В. Корпоративна соціальна відповідальність чи вигода? / В. Воробей // Києво-Могилянська Бізнес Студія. – 2005. – №10.
4. Гирик О. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О. Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — К., 2009. — 258 с.
5. Коник Д. Л, Олійник М. В., Привалов Ю. О. — Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження /НАН України; Інститут соціології ; Фонд «Інтелектуальна

- перспектива»; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) / Ю. Саєнко (відп.ред.). — К. : Батискаф, 2002.
6. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність / Ф. Котлер, Н. Лі // Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005 – С.4.
 7. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О. Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. — К.: УБС НБУ, 2009.
 8. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні : експертна думка: зб. статей та рекомендацій /- К. : Стилос, 2007.
 9. Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.] / О. М. Петроє. –К.: Центр учбової літератури, 2008. - 60 с.
 10. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні / Відп. ред.: Ю.Саєнко. – К.: Батискаф, 2002. – 72 с.
 11. Тарнавська Н. П. Соціальна відповідальність бізнесу: [навч. посіб.]. / Тарнавська Н. П., Овсянюк-Бердадіна О. Ф.- Тернопіль, 2012 р.
 12. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку / Н.А. Супрун // Економіка і прогнозування. - 2009. - № 3. - С. 61-74.

Додаткова література:

13. Бай С. І. Менеджмент організацій: Опорний конспект. – К.:КНЕУ,2008. – 89 с.
14. Бідняк М. Н. Організація управління: Навчальний посібник. – К.: АСК,2003
15. Волосковець Н. Ю. Корпоративна соціальна відповідальність підприємств як основа інноваційного розвитку сучасної економіки //Наукові праці КНТУ: Економічні науки, 2010, вип. 17
16. Воробей В. Корпоративна соціальна відповідальність чи вигода? / В. Воробей // Києво-Могилянська Бізнес Студія. – 2005. – №10.
17. Довгань Л. Е. Праця керівником, або Практичний менеджмент: Навч. посібник. – К.:ЕксОб,2002. – 384 с.
18. Довідник соціально-відповідальних компаній України. – К.: К.І.С., 2007. – 170 с.
19. Коник Д. Л, Олійник М. В., Привалов Ю. О. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження / НАН України; Інститут соціології ; Фонд «Інтелектуальна перспектива»; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) / Ю. Саєнко (відп.ред.). — К. : Батискаф, 2002.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

20. Бібліотека університету та її депозитарій
(<https://library.diit.edu.ua/uk/catalog>,
<https://library.diit.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other>)
21. Гребенюк Г. М. Дистанційний курс. Соціальна відповідальність бізнесу:
<https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=1790>
22. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative - GRLI) www.grli.org
23. Європейська академія бізнесу і суспільства (European Academy for Business and Society — EABIS) www.eabis.org
24. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network — EBEN) www.eben-net.org

25. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні:
www.globalcompact.org.ua.
26. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) -
www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR
27. AccountAbility The Institute of Social and Ethical Accountability
www.accountability21.net
28. Boston College Center for Corporate Citizenship - <http://www.bccccc.net/>
29. BRASS –The ESRC Centre for Business Relationships, Accountability, Sustainability and Society. www.brass.cf.ac.uk
30. Bridgestar
<https://www.bridgestar.org/Resources/Library/Lead/EDCOOPartner.aspx>
31. Business and Human Rights www.business-humanrights.org
32. Business Ethics Magazine - magazine of Social Responsibility
www.business-ethics.com
33. Business for Social Responsibility www.bsr.org
34. Business In The Community website www.bitc.org.uk
35. Business in the Community www.bitc.org.uk
36. Cambridge Programme for Industry - www3.cpi.cam.ac.uk
37. Committee to encourage corporate philanthropy – US
www.corphilanthropy.org
38. Conference Board www.conference-board.org
39. Corporate Social Responsibility Forum www.pwblf.org